

บทที่ 2

บทบบทางเอกสาร

ป้าเสนีคขาวบริเวณสถาบันราชภัฏสงขลาเป็นป้าที่มีขนาดเด็ก เนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ป้าเสนีคขาวผืนนี้ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเท้าทดแทนที่ (succession) เมื่อป้าดังเดินซึ่งเป็นป้าคิน ซึ่งที่มีน้ำท่วมขังคล้ายป่าพรุถูกทำลายลง โดยพืชในสังคมป่าพรุจะเป็นพวกริชไม่ผลัดใบ มี โครงการสร้างของป่าและความหลากหลายของพรรณพืชสูงมาก มีลักษณะเฉพาะ ในประเทศไทย มีพื้นที่พรุประมาณ 400,000 ไร่ กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ตั้งแต่ภาคเหนือ ซึ่งมีขนาดเล็กบนดอยอินทนนท์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และส่วนใหญ่บน ทางภาคใต้ตอนล่าง โดยเฉพาะในจังหวัดราชบุรี พื้นที่พรุที่ยังคงสภาพเดิมเป็นสังคม พืชผืนใหญ่และมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย นั่นคือป่าพรุโถะแดง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ ตาดใน สุไหงปาดี และสุไหงโกลก มีเนื้อที่ประมาณ 50,000 ไร่ (ราชบุรี สันติสุข 2534 , 8) ปัจจุบันพื้นที่ป่าพรุส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการพัฒนา ทำให้พื้นที่พรุบาง แห่งเกือบจะไม่ปรากฏร่องรอย บางแห่งถูกทำลาย และได้ถูกสกัดไปเป็นป้าเสนีคขาว

ธrinทร์ สมานิช และสุวิทย์ ไทยนุกูล (2531) ได้ศึกษาการทดแทนที่ของป้าเสนีค ขาว ในจังหวัดราชบุรี สำรวจศึกษาพรรณพืชที่ปรากฏในสังคมพืชป้าเสนีคขาว พื้นที่ บ้านพิกุลทอง ตำบลคลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พื้นที่ 11 ชนิด ได้แก่ เสนีคขาว เคลลง กระฐุกใหญ่ กระฐุกหนู หญ้าคมบาง หญ้าไทย ผักกุดโงง ลำเทิง ลิเกาบุ่ง หญ้าคา และหญ้าแดง นอกจากนี้ได้สำรวจพบว่าในช่วงที่ทำการศึกษาเป็นเวลา 1 ปีนั้น ได้มี พืชชนิดใหม่เข้ามาทดแทน 7 ชนิด ได้แก่ สีหรอ หัวหิน หญ้าเหลี่ยม หญ้าดอก หญ้าหนวด ปลาดุก หญ้าปากเป็ด และลิเกาเล็ก และพบว่ามีพืชบางชนิดได้หายไปจากสังคมพืชบริเวณ ที่ทำการศึกษา ซึ่งได้แก่ หญ้าคา และลิเกาบุ่ง

จำลอง เพ็งคล้าย และคณะ (2534) ได้สำรวจและศึกษาพรรณพืชพื้นที่ป่าพรุใน จังหวัดราชบุรี ได้รายงานการสำรวจพบพรรณพืชที่เป็นไม้ดอก 109 วงศ์ 437 ชนิด และพืช พวกริรนจำนวน 15 วงศ์ 33 ชนิด ได้จำแนกสังคมพืช (plant community) ออกเป็น 16 สังคม ในจำนวนนี้ได้จัดสังคมเสนีค (Melaleuca cajuputi community) ไว้ในกลุ่มสังคมพืชป่าไม้ยืน ต้นชนิดใบเดี้ยงคู่

สนิท อุโพธี (2538) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปของป่าสมีคขาวบริเวณสถานบันราชภัฏสังขลา ได้รายงานไว้ว่าป่าสมีคขาวบริเวณดังกล่าวเป็นสังคมพืชที่เริ่มมาทดแทนป่าดังเดิมที่ถูกทำลายไป และได้ศึกษาพรรณพืชที่เป็นพืชเด่น (dominant species) ซึ่งได้แก่ เสมีคขาว เต้าคัน หวายลิง ปรงทะเล ย่านลิเกา ญูป่าไช และสังวาลพระอินทร์

ชาลิต นิยมธรรม (2540) ได้รายงานการศึกษาไม้ต้นในพื้นที่ป่าพุด โต๊ะแคง จังหวัดนราธิวาส พบ.ไม้ยืนต้น 156 ชนิด (species) 100 สกุล (Genus) 45 วงศ์ (Family) ในจำนวนพืชที่ได้ศึกษานั้นมีหลายชนิดก็พบว่ามีในป่าสมีคขาวบริเวณสถานบันราชภัฏสังขลา เช่น เสมีคขาว และหว้านา

พ.ศ.2538 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตหาดใหญ่ ได้ศึกษาโครงการสร้างและองค์ประกอบของพันธุ์ไม้ในบริเวณทะเลสาบตอนบน(ทะเลหลวง) บริเวณใกล้อำเภอควนขันนุน จังหวัดพัทลุง และอำเภอระโนด จังหวัดสangขลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการสร้างทาง รพช.สาย 11037 บ้านปากประเหงือ จังหวัดพัทลุง-บ้านหัวป่า จังหวัดสangขลา พบ.ว่าลักษณะโดยทั่วไปในบริเวณนี้เป็นป่าสมีคขาวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ พบ.พรรณ.ไม้ต่าง ๆ ได้แก่

สมีคขาว (*Melaleuca leucadendra* L.) ซึ่งเป็นชนิดเด่น และพืชชนิดรองลงมา ได้แก่ จิกน้ำ (*Barringtonia acutangula* (L.) Gaerth.)

กระหอมหมู (*Mitragyna speciosa* King.)

หว้าหิน (*Eugenia scortechinii* King.)

ตาตุ่นบก (*Sapium insigme* Benth.)

หญ้าเหลี่ยม (*Exacum tetragonum* Roxb.)

หญ้าปล้อง (*Echinochloa stagnina* Beauv.)

หญ้าไทร (*Leersia hexandra* Sw.)

ผักกุด (*Dyropteryia amboinensis* Kurz.)

คำเท็ง (*Sterrochaena palustris* Bedd.)

ลิเกาใหญ่ (*Lygodium salicifolium* Presl.)

ลิเกาป่า (*Lygodium polystachyum* Wall.)

ลิเกาผุ่ง (*Lygodium scandens* Sw.)

ลิเกาทางไก่ (*Lygodium circinatum* Sw.)

ลิเกาเล็ก (*Lygodium microphyllum* R.Br.)

กระฉุด (*Lepironia icartulate* Domin.)

(สุปานี เลี้ยงพรพรรณ 2541 : 9-10)

ธนิต หนูยิ้ม และบุญชูบ บุญทวี (2542) ได้ศึกษาวิจัยการทำประ予以ชน์จากไม้เสนีค ขาว พบร่วมกับไม้เสนีคขาวเนราะที่จะปลูกในพื้นที่พรุที่มีน้ำขัง และจัดเป็นไม้เบิกนำ (pioneer species) ของสภาพนิเวศป่าพรุ ได้ศึกษาวิจัยลักษณะทั่ว ๆ ไปของไม้เสนีคขาว โดยศึกษาลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ราก ลำต้น ใน ดอก ผล เมล็ด การกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติ ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งประ予以ชน์ของไม้เสนีคขาวในด้านต่างๆ คือ เนื้อไม้ทำที่พักอาศัย ทำฟืน เพาต้าน ทำเสาเข็ม เสาบ้าน ไม้ฟืน เปลือกไม้เสนีคขาวใช้ทำฝาบ้าน มุงหลังคา อุดรูรั่วของเรือน เป็นวัสดุใช้ซ้อมเหง awan ใบใช้สักคอกอาบน้ำมันเจียวเพื่อทำความสะอาด สรุป ยาໄล แมลง ต้มดื่มแทนชา ช่วยรักษาโรคป่วย ดีช่าน ยอดอ่อนกินแทนผัก ก nochakan นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตเห็ด衾ีค และเป็นท่อระบายน้ำผึ้งให้น้ำผึ้งคุณภาพสูง

